

Udfasning af ikke økologisk husdyrgødning

Formål med mødet

- Egne erfaringer med nedtrapning af husdyrgødning fra ca. 120 kg. N ha. til 40 kg. N ha.
- Den politiske baggrund for og forløbet omkring beslutningen om udfasning af ikke økologisk husdyrgødning.
- Hvad med økologiens troværdighed, og hvad med interessen for at omlægge konventionel landbrug om til økologi?
- Debat. Hvad mener I ?

Egne erfaringer med nedtrapning af husdyrgødning
fra ca. 120 kg. N ha. til 40 kg. N ha .

Kløvergræs til mælkeproducenten

Masser af agerkål eller gul okseøje

Grønt regnskab

- Næringsstofoversigt

	2008	2007	2006	2005	2004
Kvælstofoverskud, kg N pr. ha	106,00	77,10	85,45	84,14	76,75
Fosforoverskud, kg P pr. ha	9,58	14,86	17,68	15,29	11,89
Kaliumoverskud, kg K pr. ha	30,49	72,41	77,49	63,25	36,34

Kvælstoffikserende efterafgrøder efter vinterrug

Økologisk pløjefri dyrkning/ tidlig såning af vintersæd i vårsæd

Den politiske baggrund for og forløbet omkring beslutningen om udfasning af ikke økologisk husdyrgødning

GØDNING OG HALM I ØKOLOGISK JORDBRUG
FOKUSOMRÅDE 2004 – 2005, ØKOLOGISK LANDSFORENING

Økologisk Landsforening
Danmarks Jordbrugsforskning
Fødevarøkonomisk Institut, Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole
4. september 2006

Forfattere:
Sybille Kyed
Ib Sillebak Kristensen
Niels Tvedegaard

000904_sammendrag_godning_halm_04_05_n_fm

	INDHOLDSFORTEGNELSE	
1	BAGGRUND.....	3
2	REDEGØRELSE	4
2.1	KATEGORISERING AF BEDRIFTERNE.....	4
2.2	ANVENDELSE AF HUSDYRGØDNING.....	5
2.2.1	<i>Balance husdyrgødning</i>	5
2.2.2	<i>Udbytterespons</i>	7
2.2.3	<i>Udbud og adgang til husdyrgødning</i>	9
2.2.4	<i>Det økologiske landbrugs placering i den samlede landbrugsstruktur</i>	12
2.3	ANVENDELSE AF HALM.....	13
2.3.1	<i>Halmbalance</i>	13
2.3.2	<i>Staldsystemer og dyrevelfærd</i>	17
3	ØKONOMISKE KONSEKVENSBeregninger.....	19
3.1	GØDNING	20
3.1.1	<i>Prissætning af husdyrgødning</i>	20
3.2	HALM.....	24
3.2.1	<i>Prissætning af halm</i>	24
3.2.2	<i>Investeringer i staldsystemer</i>	26
3.3	GRØNTSAGSAVL.....	28
3.3.1	<i>Omkostninger til halmafdekning af grøntsager</i>	29
4	OVERSIGTSRESULTATER	30
5	FORVENTET REAKTION.....	32
5.1.1	<i>Hvad gør planteavleren</i>	32
5.1.2	<i>Hvad gør mælkeproducenten med dybstrøelsesstald</i>	33
5.1.3	<i>Hvad gør gartneren</i>	33
5.1.4	<i>Bud på samlet effekt for hele sektoren</i>	34
6	KONKLUSION.....	34
7	DISKUSSION AF HVORDAN DET ØKOLOGISKE LANDBRUG KAN FORHOLDE SIG	37
7.1.1	<i>Sætte åremål på udfasning</i>	38
7.1.2	<i>Forbud mod ikke økologisk gødning til konsumafgrøder</i>	38
7.1.3	<i>I gang ved at stille krav til kvaliteten og typen af ikke økologisk husdyrgødning</i>	38
7.1.4	<i>I gang ved at stille krav til kvaliteten af halmen</i>	39
7.1.5	<i>Kun forbud mod ikke økologisk halm</i>	39
7.1.6	<i>Kun forbud mod ikke økologisk husdyrgødning til mælkebedrifter</i>	40
7.1.7	<i>Kaliumforsyning</i>	40
7.1.8	<i>Recirkulering af næringsstoffer fra by til land</i>	41
7.1.9	<i>Krav til nye der starter op</i>	42
7.1.10	<i>Hvad må de uden for Danmark</i>	42
8	INDHOLDSFORTEGNELSE TABELLER.....	43

Erklæring i form af udsagn

Hovborg Kro 5. december 2007

Gødning

- (80) Økologisk biogas skal fremmes
- (75) Recirkulering af næringsstoffer fra byer og anden biomasse på gårdniveau f.eks. enggræs eller mobil grøngødning
- (57) Fælles EU udfasning
- (49) I udfasningsperioden øge mulighed for samarbejde husdyr og planteavl
- (35) Gradueret udfasning, start med at udfase svinegylle til konsumafgrøderne, dernæst til andre afgrøder, til sidst tager vi halmen
- (30) Fastsætte tidshorisont for udfasning. (Først konsumafgrøder)
- (31) Timeout til vi kender alternativer
- (19) Trinvis udfasning med 30 kg N/ha begyndende i 2012. I 2012 skal der ske en revurdering.
- (16) Sætte loft på importen af konventionel gødning, hvis der er gødning fra egen besætning over et vist niveau Loftet reduceres trinvist over tid. Der må ikke anvendes konventionel gødning direkte til konsumafgrøder, salat, gulerødder, kartofler etc.

Erklæring i form af udsagn

Hovborg Kro 5. december 2007

Halm

- (65) Udfasning af konventionel halm må ikke forringe dyrevelfærd
- (55) Udvikling af alternative strøelsesformer
- (50) Fælles udfasning på EU plan
- (32) Kvalitativ differentiering - forbud mod halm sprøjtet efter 1/7, ingen Roundup behandlet halm mv.
- (30) Halm skal udfases over et rimelig kort åremål – en 10 årig periode
- (29) Halm er dyrevelfærd. Alternativer til halmstrøelse. Sand, spåner, enghø
- (25) Etapevis udfasning med delmål, men skrappe regler (krav til halmkvalitet)
- (24) Ingen udfasning – konv. Halm frem for dyr transport og konventionel halm – god velfærd
- (24) Stille kvalitative krav til den konventionelle halm, vi bruger (strøforkortet halm skal ud)
- (14) Ingen udfasning af halm, men der skal stilles krav til kvaliteten af den halm, der anvendes. F.eks. brug af kemikalier, stråforkorter etc.
- (11) Forskning til vi kender alternativer

Udfasning af ikke økologisk husdyrgødning

- Fra og med 2015 nedsættes den tilladte tilførsel af ikke økologisk husdyrgødning med 10 kg N pr år.
- Dvs. år 2009 – 2014 tillades 70 kg N i ikke økologisk husdyrgødning.
- 2015 tillades 60 kg N i ikke økologisk husdyrgødning.
- 2016 tillades 50 kg N i ikke økologisk husdyrgødning.
- 2017 tillades 40 kg N i ikke økologisk husdyrgødning.
- 2018 tillades 30 kg N i ikke økologisk husdyrgødning.
- 2019 tillades 20 kg N i ikke økologisk husdyrgødning.
- 2020 tillades 10 kg N i ikke økologisk husdyrgødning.
- I 2021 tillades der ikke længere brug af ikke økologisk husdyrgødning.

Udfasning af ikke økologisk halm

- For brugen af halm, gælder ifølge aftalen, at der fra 2015 ikke må anvendes ikke-økologisk halm, der har været behandlet med pesticider senere end en måned før høst.
- Der må heller ikke have været anvendt stråforkortere i produktionen.
- Fra og med 2021 må der ikke bruges ikke-økologisk halm, dog kan der til dybstrøelsesstalde, der er autoriseret før 2009 gives dispensation.
- Aftalen evalueres i 2011.

EU's økologiregler

- Ifølge EU's økologiregler må man supplere med f.eks. ikke-økologisk husdyrgødning, hvis der ikke er tilstrækkelig økologisk gødning til rådighed.
- I Danmark har Plantedirektoratet vurderet, at der ikke er tilstrækkelig økologisk gødning på markedet, og har derfor tilladt, at op til 70 kg N/ha må tilføres gennem ikke-økologisk husdyrgødning.
- Før Plantedirektoratet ønsker at ændre denne praksis, kræves det, at erhvervet kan godtgøre, at der er tilstrækkelig gødning tilgængelig til alle økologer, uanset hvor i landet bedriften ligger.

Aftalen evalueres i 2011

Det fælles arbejde i 2011, Landbrug & Fødevarer og Økologisk Landsforening:

- Organisationerne skal kunne tilvejebringe en ensartet kommunikation om aftalen samt kunne tage stilling til, hvordan aftalen skal og kan realiseres, herunder om der med henvisning til den faglige udvikling eller evt. en økonomisk situation, der adskiller sig væsentligt fra forholdene, da aftalen blev indgået, er behov for at ændre i den forudsete tidsplan.

Nedsættelse af faglig gruppe

Der nedsættes en faglig gruppe med følgende opgaver:

- Gruppen skal følge og overvåge den faglige udvikling, med henblik på at vurdere muligheden for at gennemføre udfasningen i overensstemmelse med tidsplanen.
- Gruppen skal først og fremmest se på adgang til næringsstoffer, der kan erstatte importen af konventionel husdyrgødning samt alternativer til import af konventionel halm til staldsystemerne og afdækning i grønsagsproduktionen.

- Gruppen skal også vurdere de økonomiske vilkår for produktion og udfasning. De økonomiske vurderinger skal sammenholdes med de tidligere økonomiske analyser, der blev fremstillet forud for aftalens indgåelse.
- Gruppen skal foranledige formidling af eksempler på alternativer til import af henholdsvis konventionel husdyrgødning og halm, med henblik på at sikre kendskab til alternativer. Den viden, som opsamles i gruppen, kommunikeres til formandskabet for hhv. Landbrug & Fødevarers økologisektion og Økologisk Landsforening til evt. videre stillingtagen.

Til

December 2011

Økologisk Landsforening

Landbrug og Fødevarer, Sektion for Økologi

Giv mere tid til udfasning af konventionel husdyrgødning

Vi er en række planteavlere, som brænder for den økologiske produktionsform, men er dybt bekymrede over planerne for udfasning af konventionel husdyrgødning. Vores bedrifter varierer i størrelse fra 60 til 800 ha, men vi har alle det til fælles, at vi driver økologisk planteavl i områder af landet hvor der er meget få eller ingen økologiske husdyr. Med udfasningsplanen har vi udsigt til faldende udbytter efterhånden som brugen af konventionel gødning trappes ned. Den seneste redegørelse fra Videncenter for Landbrug fortæller, at vi kan forvente udbyttetab på 20-25%, i kornafgrøder og må stoppe med at dyrke højværdiafgrøder som eksempelvis frøgræs.

Der er ingen tvivl om at udbygning af økologiske biogasanlæg skal spille en central rolle for at løse de udfordringer udfasningen giver. Men udviklingen har nærmest stået stille på dette område siden udfasningsplanen blev vedtaget. Derfor føler vi os meget usikre på, at biogasanlæg kan nå at blive tilstrækkeligt udbredt, inden vi bliver indhentet af faldende udbytter og dårligere økonomi i økologisk planteavl.

Konklusioner til formandskaberne fra den faglige gruppe

- Målsætningen om udfasning af ikke-økologisk husdyrgødning er hensigtsmæssig på sigt og bør fastholdes.
- Udfasningens start bør udskydes til 2017. Her vurderes det, at mængden af ikke-økologisk husdyrgødning kan nedsættes med 20 kg N/ha., således at der tillades 50 kg N fra ikke-økologisk husdyrgødning pr ha. Det forudsættes dog, at reduktionen kan implementeres uden store tab for producenterne.
- Yderligere udfasning bør ske i takt med flere tilgængelige alternativer. Der bør således ikke sættes årstal på yderligere udfasning.

Videncentret økologi

Økologi

Biogas

Bæredygtighed - økologi

Dyrevelfærd - økologi

Fjerkræ - økologi

GMO

Græsrodsforskning

Klima

Konsulenter

Kvæg - økologi

Markedet for afgrøder

Omlægning til økologisk drift

Planteavl - økologi

Produktionsøkonomi

Proteinforsyning til husdyr

Regler for tilskud

Regler for økologisk produktion

Samarbejde mellem bedrifter

Sundhedsrådgivning

Svin

Udfasning

Du er her: Landbrugsinfo > Økologi > Udfasning

Udfasning af konventionel husdyrgødning og halm

Denne side henvender sig til økologiske landmænd og andre med interesse for udfasning af konventionel gødning og halm i økologisk landbrug.

Husk at logge ind for at se alle dokumenter!

Aktuelt

- ▶ [Sædskifter i økologisk planteavl](#)
Denne artikel er én ud af tre, der skal hjælpe med at lægge den bedst mulige strategi for produktionen på økologiske planteavlsbedrifter. [Læs mere..](#)
- ▶ [Efterafgrøder i økologisk planteavl](#)
Denne artikel er én ud af tre, der skal hjælpe med at lægge den bedst mulige strategi for produktionen på økologiske planteavlsbedrifter. [Læs mere..](#)
- ▶ [Kvælstofudnyttelse i økologisk planteavl](#)
Denne artikel er én ud af tre, der skal hjælpe med at lægge den bedst mulige strategi for produktionen på økologiske planteavlsbedrifter. Der er ingen lette løsninger. En holdbar økologisk planteavl bygger på omtanke og langsigtede strategier. Læs også de to andre artikler om hhv. sædskifte og efterafgrøder. [Læs mere..](#)
- ▶ [Udfasning af konventionel husdyrgødning](#)
Udbytter i dag og i morgen. Mange økologiske planteavlere gør brug af muligheden for at købe konventionel husdyrgødning – op til den tilladte mængde på 70 kg total-N pr. ha. [Læs mere..](#)

Faktaark

- ▶ [Sædskifter](#)
Økologisk planteavl uden fokus på rodudnyttelse holder ikke mere end 6 år. [Læs mere..](#)
- ▶ [Udnyttelse af kvælstof](#)
Gødningen skal tildeles der, hvor man får mest ud af den. [Læs mere..](#)
- ▶ [Planteavl og udfasning af konventionel husdyrgødning](#)
Et stop for brugen af konventionel husdyrgødning på økologiske planteavlsbedrifter kan betyde, at udbytterne falder med op til 25 pct. Men det går ikke, at udbytterne falder, da det både har økonomiske og klimamæssige konsekvenser. [Læs mere..](#)
- ▶ [Er du tilfreds med dine udbytter?](#)
Vi har samlet 15 års komudbytte fra over 10.000 forsøgsparceller i de økologiske landsforsøg. Alle data stammer fra marker hos de økologiske landmænd. [Læs mere..](#)
- ▶ [Efterafgrøder](#)
Efterafgrøder holder på næringsstofferne, øger jordens frugtbarhed og begrænser behovet for

info.dk/oekologi/dyrevelfaerd/sider/startside.aspx

Økologisk Landsforening

FORSIDE FORBRUGER **LANDMAND** VIRKSOMHED PRESSE OM OS

Faglige Nyheder Rådgivning **Dit Fagområde** Medlemskab Formidler Godt hånd

Her er du: Forside > Landmand > Dit Fagområde > Klima & Energi > Recirkulering af næringsstoffer > Gødningskataloget Online

GØDNINGSKATALOGET ONLINE

03. marts 2014 af: Erik Kristensen ✉

Mangler du gødning? Her finder du alternativer til husdyrgødning i dit nærområde. I Gødningskataloget Online kan du se hvilke alternative gødninger, der er til rådighed.

Print Del siden

Gødningerne er inddelt i tre typer og markeret med grønt, gult og rødt:

- De **grønne** gødninger er umiddelbart tilladte at bruge i økologisk jordbrug.
- De **gule** gødninger kan bruges af økologer, men der kan være restriktioner f.eks. i forhold til afsætning.
- De **røde** gødninger er endnu ikke tilladte at bruge, men fremgår af kataloget, hvis man ønsker at arbejde på en dispensation eller en regelændring.

Læs om **næringsstofindhold, anvendelse, effekt og leverandør.**

Gødningskataloget bliver løbende suppleret med nye gødninger fra marts til juni 2014, efterhånden som projekt: Recirkulering fra by til land får støvsuget hvert enkelt område for tilgængelige organiske restprodukter.

Klik på en kommune og se de gødningstyper, der er til rådighed nær dig

Hvad med økologiens troværdighed, og hvad med interessen for at omlægge konventionel landbrug om til økologi?

10 gode grunde til at købe økologi

Læs mere i bogen 10 Gode Grunde og på www.økologi.dk

Udfasning – Rettidig omhu?

En velbevaret hemmelighed

Forbrugernes og de økologiske landmænds syn på udfasning af konventionel husdyrgødning

Jesper Lassen

Institut for Fødevarer og Ressourceøkonomi
Københavns Universitet

jl[as]foi.ku.dk

Debat. Hvad mener I om udfasning af ikke økologisk husdyrgødning ?

